

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Jože Javornik — predsednik, Janez Vraničar — namestnik in člani: Franc Istenič, Marija Vitez, Milena Sagan, Stane Primožič, Boris Pertot, Jošt Bajželj, Slavica Bajt, Magda Ostanek — Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO X. — 30. X. 1967 — št. 10

tekstilec

**Ob 31. obletnici
tekstilne stavke
v KRANJU**

20. avgusta ob 13. uri je sirena tovarne JUGOČESKA oznanila začetek stavke. Sledili sta ji sireni iz JUGOBRUNE in INTEKSA. V nekaj dneh se je stavka nato razširila še na druge tovarne v Ljubljani, Celju, Mariboru, Skofji Loki in Trzinu.

Delavci so zasedli tovarne, postavili straže, prevzeli ključe, telefone in pisarne. Izvolili so stavkovne odbore in zaupnike z nalogo, da vodijo stavko in pogajanja z lastniki in oblastjo.

Tako se je začela ena največjih borb delavskega razreda v Jugoslaviji, ki je trajala do 24. septembra.

Simpatije javnosti so bile takrat na strani stavkujočih delavcev, saj so jim dajali razen nestavkujočih delavcev denarno in materialno podporo tudi kmetje, obrtniki in manjši trgovci. Ta podpora je že takrat manifestirala enotnost delovnih ljudi.

(dalje na 3. strani)

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme

Komisija za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS je sprejela in dala za javno obravnavo teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme. Teze bodo osnova obravnave na 9. seji CK ZKS.

V uvodnem delu je v tezah ugotovljeno, da so bili pri izvajanju družbene reforme doseženi pomembni uspehi, predvsem na področju stabilizacije. Nadaljnje izvajanje reforme in začetovanje poti gospodarskega in družbenega razvoja pa spremlja vrsta problemov, ob teh pa nastajajo mnoga nova idejnopolična, ekonomska, sociološka in druga vprašanja, ki večkrat povzročajo tudi v vrstah ZK nejasnosti in celo nerazumevanje glede nadaljnje smeri našega razvoja. Zato je potrebno taka vprašanja spremljati sproti, o njih razpravljati in nanje čim hitreje odgovarjati. To naj dejansko pomeni v praksi uspešno odpirati poti novim pobudam, podpirati napore za uspešno izvajanje reforme.

Reforma je sprožila vrsto konkretnih vprašanj, kot so: nadaljnje izpopolnjevanje in poglobljanje samoupravnega sistema in

ustrezno oblikovanje samoupravljanja na posameznih ravneh, nadaljnja stabilizacija gospodarstva ob višji stopnji rasti proizvodnje in s tem v zvezi selekcija med delovnimi organizacijami in dejavnostmi, izpopolnjevanje sistemov delitve v delovnih organizacijah v skladu z načelom delitve po doseženih delovnih uspehih, smotrna razširjena reprodukcija in optimalno vlaganje družbenih sredstev, problemi delitve dohodka glede na kratkoročne in dolgoročne interese proizvajalcev in družbe, vprašanje zaposlovanja, zasebne iniciative itd.

V prvem delu se v tezah obravnavajo problemi samoupravljanja. Ponovno se poudarja, da je samoupravljanje temeljni družbeno-ekonomski odnos naše skupnosti ter poglobljena oblika organizacije proizvodnega dela in upravljanja vseh družbenih aktivnosti.

Realne so ugotovitve, da samoupravni sistem še ni ustrezno zgrajen in da oblike in načini dela niso dovolj razviti, to pa pelje v nekakšno neracionalnost. Samoupravljanje kot organizacija proizvodnega in družbenega dela terja ustrezno delitev dela med

nosilci samoupravnih pravic (organi samoupravljanja), prav tako pa ne more upoštevati teze, da je smisel samoupravnih odnosov v tem, da vsak čas odločajo vsi o vsem. Tudi v samoupravnih aktih moramo kot rezultat vse širše prakse sprejeti normiranje in opredelitev nalog in funkcij vsem tistim organom, ki jim neposredni proizvajalec, nosilec sicer neodtujljivih samoupravnih pravic in dolžnosti, zavestno prepušča izvrševanje nalog v interesu smo-

trne organizacije proizvodnje. Pri tem gre za opredelitev pravic in dolžnosti (tudi odgovornosti) na posameznem delovnem mestu in za pravice in dolžnosti delovnih enot delavskega sveta, upravnega odbora, komisij ter drugih organov samoupravljanja, ki jih je uveljavila pozitivna praksa posameznih delovnih organizacij. Komunisti bi morali v tej opredelitvi posvetiti še posebno skrb delovni enoti — marsikje jo zaradi

(dalje na 2. strani)

Izvršitev osnovnega plana meseca septem. in kumulat.

PREDILNICA I

Meseca septembra je naredila ta enota 116,5 % v učinkovitih kg in 95,3 % v baznih. Kumulativno pa je njen dosežek v učinkovitih kg 106,5 % in v baznih 99,0 %.

PREDILNICA II

Tudi ta enota ima meseca septembra lep rezultat v učinkovitih kg, in to 110,9 %, v baznih pa samo 93,4 %. Kumulativno pa ima 103,6 % v učinkovitih kg in 100,4 % v baznih.

PREDILNICI SKUPAJ

Stanje meseca septembra je 114,6 % v učinkovitih kg in 94,6 % v baznih, kumulativno pa imata 105,5 % v učinkovitih kg in 99,5 % v baznih.

PROBLEMATIKA PREDILNIC

PREDILNICA I je tako močno prekorachila svoj mesečni plan v

učinkovitih kg zato, ker je predla izredno nizko številko. Kapacitete za česano niso bile polno izkoriščene, ker je primanjkovalo ustreznega bombaža. S surovinami ta enota ni bila najbolje oskrbovana. Oktobra meseca bo morala enota proizvajati tudi višje številke, če bo dobila odgovarjajoči bombaž.

PREDILNICA II je tudi preseгла plan v učinkovitih kg, in to zato, ker je morala prestiti nizko povprečno Nm. Le-ta je bila septembra najnižja v zadnjih letih. Tako nizko povprečno Nm je predilnica II lahko predla, ker so bili letos montirani predpredilni stroji; brez teh take številke ne bi mogla prestiti. Oskrba z bombažem je bila kritična, kar je povzročalo zastoje in pogoste menjave. Česalnica deloma ni obratovala, in to zaradi pomanjkanja ustreznega bombaža.

Udeleženci tekstilne stavke leta 1936 v Jugobruni

TKALNICA I

Septembra je dosegla ta enota v tekočih metrih 99,2 % plana, v votkih pa 95,6 %. Njen kumulativni rezultat pa je 98,3 % v tm in 97,0 v votkih.

TKALNICA II

Ta enota je imela septembra v tekočih metrih 101,7 % in v votkih 102,7 %. Kumulativno pa ima 99,7 % v tm in 103,3 % v votkih.

TKALNICI SKUPAJ

Septembra sta enoti dosegli v tm točno 100,0 % in v votkih 97,9 %. Kumulativno pa imata enoti skupaj 98,7 % v tm in 99,1 % v votkih.

(dalje na 2. strani)

40-letnica obstoja našega podjetja

Člani kolektiva, posebno mlajši verjetno ne veste, da bo letos oziroma prihodnje leto preteklo 40 let odkar obstaja naše podjetje (1927. leta je začela obratovati tovarna INTEKS in 1928. leta JUGOBRUNA). Od takrat do danes se je zgodilo v podjetju marsikaj, vendar na žalost ti dogodki niso nikjer zapisani oziroma zbrani v primernem zborniku. To nam ni v pohvalo, ker je 40 let lepa in pomembna doba za podjetje, posebno še, če gre za podjetje, ki je v tem času doseglo ogromen razvoj in napredek.

Ob 35-letnici smo sicer nameravali izdati almanah, vendar zanj tedaj ni bilo denarja; vsaj rečeno je bilo tako. Za 40-letnico ne bi smeli navesti isti izgovor, ker nekaj milijonov dinarjev res ne sme in ne more biti ovira za tako pomembno in potrebno delo.

Razumljivo je, da je ureditev zbornika zelo zahtevna naloga (če naj bo zbornik reprezentativen), pa se moramo zato zanj odločiti pravočasno.

Prav bi bilo, če bi UO ali CDS določil ustrežno komisijo, ki bi zbrala gradivo (rokopise, dokumente, slike!), ga uredila in pripravila za tisk. Ta komisija bi morala narediti program dela, ki bi moral obsegati: kolikšen obseg naj bi imel zbornik, kaj bi zajemala vsebina, kdo vse lahko sodeluje s prispevki, kolikšna bi bila naklada itd. Če se letos tega dela ne bomo lotili, bo to vsako naslednje leto manj možno, in to predvsem zato, ker gredo dogodki v pozabo, ker je dalje vedno manj tistih ljudi, ki so bili od začetka v tovarni, pa bi zato lahko izdatno pomagali.

Pri tem ne smemo pozabiti, da imajo druga podjetja že take zbornike, in to že ob svojih 5, 10 ali 15-letnicah.

P. G.

Mr. Cyril Marshall, minister za delo in delovne odnose pri britanski ambasadi v Grčiji je obiskal naše podjetje

Teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme

(nadaljevanje s 1. strani)

gospodarskih težav izključujejo iz sistema, čeprav je delovna enota tisto mesto, kjer najučinkoviteje tudi angažiramo proizvajalca za vprašanje proizvodnje sploh in še zlasti za vprašanje enostavne in deloma razširjene reprodukcije.

Gospodarska gibanja po reformi terjajo, da opredelimo in razvijemo tudi oblike samoupravljanja na drugih ravneh in ne le v posamični delovni organizaciji. Gre za samoupravljanje v združenjih, v primerih kooperacije in v integriranih podjetjih, gre za odnose med delovno organizacijo in zbornico ter drugimi partnerji, ki se tako ali drugače vključujejo v gospodarjenje.

V tezah se odločno odklanja uvajanje nekaterih oblik upravljanja, ki so značilne za neke druge družbene odnose. Take rešitve v končni posledici pomenijo zahtevo po zoževanju pravic delavcev, da razpolagajo z rezultati lastnega dela. Zavzemajo se za uveljavitev oblasti posameznikov ali skupin, ki naj bi upravljali ne le proizvodne procese, marveč tudi ljudi, in to mimo samoupravno dogovorjenih in v našem sistemu nujnih odnosov. V naš sistem se ponostavljeno prenašajo managerski koncepti, ki se napajajo v klasičnih modelih organizacije dela, kateri terjajo, da se vse zmeraj podreja eni volji, in to ne le v proizvodnem procesu, temveč v družbenih odnosih. To je tehnokratizem, ki končno zanikuje človeka. Taki koncepti so večkrat tudi povsem nerealni, ker nimajo osnove v nobeni sodobni organizaciji, z njimi se ne poizkuša prevzeti tisto, kar je vsaj sprejemljivo za vsako organizirano proizvodnjo, marveč naj bi posredovali le tisto, kar v končni posledici zanikuje uspešnost naših odnosov.

Rešitve za racionalno organizacijo upravljanja je treba iskati le znotraj samoupravljanja, nujno pa je seveda razmejiti in opredeliti funkcije samoupravnih organov in različne strokovne ter splošne odgovornosti vseh zaposlenih.

V drugem poglavju je govora o gospodarski rasti. Teze ugotavljajo, da je nujna hitrejša preusmeritev gospodarske rasti v tistih panogah oziroma razvoj tistih delovnih organizacij znotraj posameznih panog, ki kažejo najugodnejša gibanja in imajo dolgoročno perspektivo v okviru jugoslovanskega in mednarodnega gospodarskega prostora. Banke morajo postati pobudnik pomembnejših investicijskih zamisli.

Vloga ZK v gospodarskih organizacijah in tudi v družbenopolitičnih skupnostih je v tem, da ima do perečih vprašanj povsem jasna stališča ter da se zavzema za najboljše rešitve in se bori za njih dosledno izvajanje. Le tako se lahko člani neposredno in uspešno angažirajo v samoupravnih in upravnih organih in pomagajo pri reševanju najbolj perečih problemov.

Teze v tretjem poglavju govorijo o razvoju naših družbenih služb, ki so važen element in sestavni del našega dolgoročnega razvoja. Posebno poglavje je posvečeno gospodarjenju na osnovi dohodka in uvajanja uspešnih ugotovitev v prakso kot tudi potreba po jasnejši zakonski opredelitvi dohodka ter kriterijev za njegovo delitev.

Posebej se ugotavlja, da je potrebno ločiti diferenciacijo med posamezniki, čigar uspeh temelji na načinu delitve po delu oziroma nagrajevanja po delovnih uspehih, od tistih, ki nimajo nobenih zvez s prispevkom posameznika v skupnem rezultatu in je neodvisen od ustvarjanja dohodka. V tej zvezi

je treba proučiti tudi našo davčno politiko.

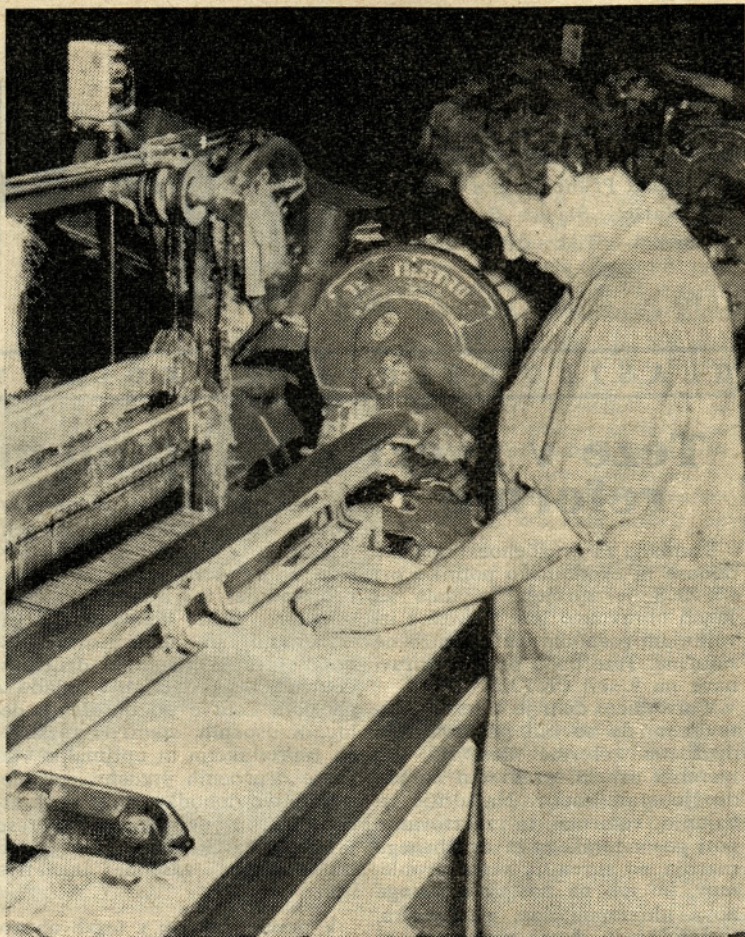
Poseben poudarek se daje tudi problematiki zaposlenosti ter teze navajajo, da bi bilo zlasti potrebno razmisliti o umestnosti ukrepov (predpisovanje kvalifikacij za posamezna delovna mesta, občasni strokovni izpiti, itd.) ki naj bi zagotovili hitrejše spremembe v kadrovski strukturi.

Teze tudi ugotavljajo, da se vse prepočasno uvaja sodobna kadrovska politika, zato se tudi počasi menja struktura vodilnega kadra. Vse preveč se uveljavlja stališče, da bo do ustreznih sprememb v kadrovski strukturi prišlo samo na osnovi ekonomske zaostitve.

Na koncu teze ugotavljajo angažiranje osebnih dela v prizivni in storitveni obrti, v gostinstvu, trgovini, prevozništvu, turizmu, kmetijstvu itd. Lastnina proizvajalnih sredstev dobiva vse manj odločilno vlogo pri opredeljevanju družbenih odnosov. Vse bolj postaja pomembno samo osebno delo in na tej osnovi delitev rezultatov dela.

Teze ugotavljajo na koncu, da so zajele le nekatera aktualna vprašanja in da je odprta še vrsta vprašanj, s katerimi mislimi pa naj obogati razprava in nakaže ustrezne rešitve.

(Vzeto iz »Iskre«, glasila delovnega kolektiva ZP Iskra)

Delavka v tkalnici

Izvršitev osnovnega plana...

(nadaljevanje s 1. strani)

PROBLEMATIKA TKALNIC

Tkalnica I ni izvršila osnovnega mesečnega plana niti v tm niti v votkih. Isto velja tudi za kumulativno izvršitev. Vzrok so predvsem zelo pogoste menjave artiklov, kar je narekovala proizvodnja surovih tkanin za izvoz.

S prejo je bila enota dobro oskrbovana, pa zaradi preje ni bilo zastojev.

Zaloge preje so sicer nekoliko padle, vendar je problematična samo zaloga česane preje.

Izkoristek statev je 86,8%. Izdelkov I. kvalitete je bilo 87,6%.

Tkalnica II je preseгла svoj mesečni plan v tm in v votkih. Proizvodnja je potekala normalno. Posameznih številčk preje je sicer pričelo primanjkovati, vendar ni bilo zastojev. Povedati je treba, da je v tej enoti zadnje čase manj težav zaradi dispozicij, kar je posledica nove organizacije dela v komercialni službi. Vedno večje zahteve glede kvalitete, povzročajo grlo pri klasifikaciji surovih tkanin, pa zato v tem oddelku zastaja blago. Prihaja do površnega ocenjevanja, posledice pa so neprijetne reklamacije.

PLEMENITILNICA I

Septembra je ta enota dosegla 97,2% v tekočih metrih in 98,0% v kvadratnih. Kumulativno pa ima 97,2% v tekočih in 96,9% v kvadratnih metrih.

PLEMENITILNICA II

Ta enota je septembra naredila 93,4% v tekočih in 90,7% v kvadratnih metrih, kumulativno pa 97,3% v tekočih in 98,5% v kvadratnih.

PLEMENITILNICI SKUPAJ

Skupaj imata septembra 96,0% v tm in 95,7% v m². Kumulativno pa imata 97,2% v tm in 97,4% v m².

PROBLEMATIKA PLEMENITILNIC

Plemenitilnica I torej osnovnega plana ni izvršila niti v tm niti v m². Isto velja za kumulativno. Če upoštevamo še narejene usluge, je septembrski dosežek te enote še vedno pod planom, kumulativni rezultat pa bi bil točno 100%.

Septembra meseca je komercialna naročila zelo nizke količine plemenitenih tkanin, pa je bil zato operativni plan nižji od osnovnega. Da bi nadoknadili količinski izpad, so forsirali surove tkanine, ki pa za plemenitilnico niso zani-

mive. Tako ta enota v tisku ni bila polno zaposlena, kar je negativno vplivalo na osebne dohodke. Količinske so bile količine surovih tkanin pove tudi podatek iz adjustirnice, ki je septembra adjustirala okrog 90% več surovih tkanin, kot jih je imela v planu ta mesec, pa tudi kumulativno je plan surovih tkanin prekoračila za skoraj 70%.

Za bodoče velja: če bo komercialna še vnaprej postavljala tako nizke zahteve po plemenitenih tkaninah, potem je nujno, da dobi plemenitilnica dovolj uslug, ki bodo pokrile njene kapacitete in jamčile tudi za normalne osebne dohodke zaposlenih.

PLEMENITILNICA II tudi ni dosegla mesečnih zadolžitev. Vzrok je že znan, in sicer je to neenakomerna zasedenost posameznih proizvodnih oddelkov. Takšno neenakomerno zasedenost je med drugim povzročila tudi forsirana proizvodnja za izvoz, pa je zaradi tega ostala neizvršena proizvodnja pri drugih artiklih. Problem so predstavljala tudi nekatera nezasedena delovna mesta, kar so doslej urejali z različnimi premeštvami. Premestitev adjustirnice in uvajanje novih kapacitet pa zahteva za normalno obratovanje več novih ljudi, ki jih bo treba zaposliti. Enota je naredila tudi manjše količine uslug.

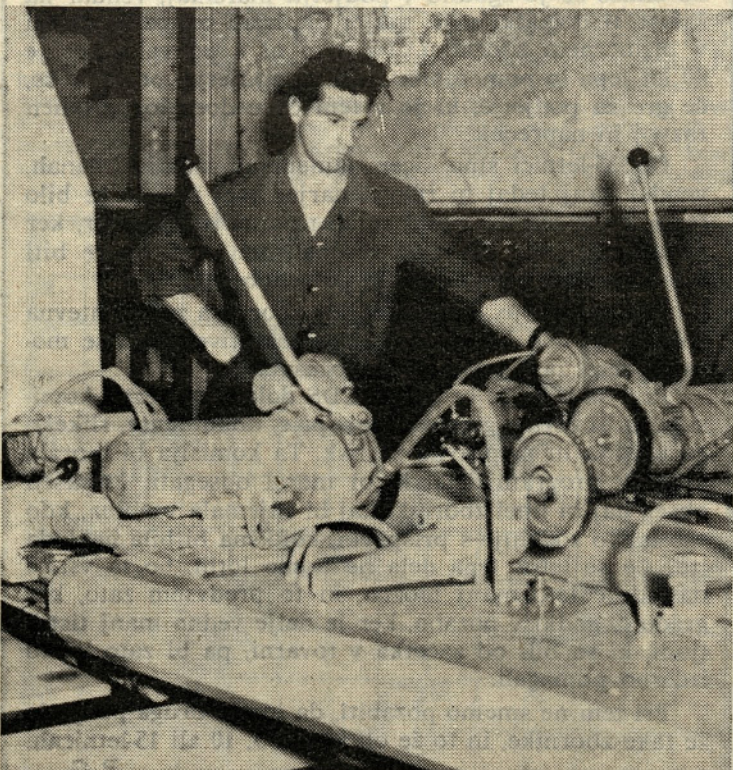
- OBVESTILO -

Vse tiste člane kolektiva, njihove svojce in prijatelje, ki so letos letovali v našem počitniškem naselju v Novigradu obveščamo, da so bili v hišicah najdeni spodaj objavljeni predmeti. Omenjene reči lahko dobite v pisarni počitniškega doma, in to do 31. decembra tega leta.

Po 31. decembru bo te reči dobila sindikalna podružnica tovarne z namenom, da jih razdeli med socialno šibke člane kolektiva.

NAJDENI PREDMETI:

Plavalni obroči — 3, blazinica za sedenje — 1, moški sandali — 1, moške japonke — 2, milo za britje — 1, cigaretna doza — 1, zapesna ura — 1, ogledalce — 1, plavalne plavuti — 1, ženske hlačke — 1, ženski pulover — 2, moške kopalke — 1, dekliska bluza — 2, brisalke — 5, ženske kopalke — 2, otroške kopalke — 1, moške kopalke — 1, moška majca — 1.

Del razpenjalno-sušilnega stroja

Naš novi potnik, tovariš Božo Papić je zamenjal Aleksandra Petroviča, ki je šel v pokoj. Tovariš Papić obdeluje področje Vojvodine in Slavonije.

SODELUJ V TEKSTILCU!

Pomagajmo otroku pri učenju

Otrok je naše bogastvo, hkrati pa tudi naša velika obveznost! Ta obveznost ni zgolj to, da otroka nahranimo, oblečemo in varujemo pred neugodami, temveč predvsem skrb za njegov razvoj, za pravilno oblikovanje njegove osebnosti, da bo tako zrasel v pravega človeka, da bo srečen in zadovoljen ter hkrati sposoben in uspešen član naše družbe.

V predšolski dobi je ta skrb skoraj v celoti prepuščena staršem. V tem obdobju večina staršev niti ne zanika svojih obveznosti in ni jim žal truda, ki jim ga otrok povzroča. Skrb, ki jo starši v tej fazi razvoja otroku posvete, pa je seveda zelo različna; pri enih resnično vsestranska in popolna, pri drugih komaj minimum tistega, kar je potrebno. (Več o tem sem napisal v 8. številki Tekstilca!)

Povsem drugače je, ko otrok prične hoditi v šolo. V tem ob-

dobju menijo mnogi starši, da morajo za otrokov razvoj, za njegovo učenje in izobraževanje skrbeti predvsem učitelji v šolah in v vzgojnih ustanovah. Takšno mnenje je seveda napačno in za otrokov razvoj vedno usodno. Če otrok v takih pogojih ne postane to, kar starši od njega pričakujejo, potem naj vedo, da nosijo levji delež krivde sami!

S šolanjem nastopi za otroka novo obdobje in nov način življenja in dela. To je obdobje bolj temeljite in načrtno priprave na življenje, ko se prične oblikovati otrokova osebnost, ko se začne razvijati njegove sposobnosti. Če naj se otrok normalno razvija, če naj si pridobi tisto mero znanja in za nadaljnji razvoj potrebno splošno izobrazbo, potem je zanj najvažnejše to, da ta čas uporabi čim bolj smotrno; predvsem za učenje in izobraževanje. Prav to smotrnost pa ne morejo doseči

sami — učitelji in otrok; bolj kot kdajkoli je zato v tem obdobju potrebna pomoč staršev, in to pravilna in načrtna pomoč.

Prav to pomoč pa si starši razlagajo in oblikujejo po svoje, pa zato ekstremi v eno ali drugo smer niso redki. Kot povsod, so pretiravanja tudi tu lahko samo škodljiva ali vsaj brez pozitivnega učinka. Čeprav ni možno predpisati recepta, ki bi v tem pogledu veljal kar za vse, pa je vendar možno povedati vsaj nekaj bistvenih osnov, ki omogočajo staršem spoznati, kaj je prav in kaj ne. (Prav o teh osnovah bom pisal v nadaljevanju tega članka).

KAKO TOREJ POMAGATI OTROKU PRI UČENJU?

Predvsem se moramo zavedati, da je taka pomoč zelo obsežna in zahtevna, da ne sme biti le enkratna, temveč trajna, da mora biti premišljena in ustrezna razmeram in otrokovim sposobnostim in potrebam. Razumljivo je, da zato ne smemo enostavno posnemati sosed, prijateljev ali primere iz literature, temveč se moramo resno poglobiti v naše razmere in v tej smeri poiskati najboljše način pomoči našemu otroku.

KAJ VSE MORAMO UPOŠTEVATI, NAREDITI IN NUDITI?

UČNI PROSTOR

Da bo otrokovo učenje doma uspešno in čas učenja pravilno izrabljen, moramo otroku najprej omogočiti osnovne zunanje pogoje, kjer je najvažnejši primeren učni prostor.

P. G.

Ob 31. obletnici velike tekstilne stavke v Kranju

(nadaljevanje s 1. strani)

Stavka, ki je bila posebno ostra v JUGOBRUNI in JUGOČESKI ter v INTEKSU, je bila strogo razredno-političen boj med delavci in kapitalisti ter reakcionarnimi oblastniki. To je bil boj za ekonomske in politične pravice. Zaradi njegove ostrine so morali v njem pokazati svoj pravi obraz ne le lastniki in njihovi pomagači, temveč tudi oblastniki. Le-ti so namreč, ko so odpovedala vsa druga sredstva, premagali delavce

še z orožjem. Tako jim je sicer uspelo s silo zatreti stavko, vendar je delavski razred izšel iz nje kot moralni zmagovalec s prepričanjem, da je potrebno boj za ekonomske pravice povezati z bojem za ljudsko oblast.

Stavka je imela velik politični moment tudi za NOV. Združila je namreč delavce, kmete in srednji sloj v enotno fronto, ki jo je vodil delavski razred s Komunistično partijo na čelu.

P. G.

Udeleženci tekstilne stavke v tovarni Jugobruni

Tudi ta posnetek je iz takratnih dni

Tak prostor mora biti pravilno opremljen. Sem spadata udobna miza in stol, pa seveda tudi prostor, kjer bo otrok shranjeval svoje šolske potrebščine in kjer bo urejeval tudi svojo zbirko otroških knjig, ki izpopolnjujejo otrokovo znanje in razgledanost. Paziti moramo, da je miza — glede na svetlobo — postavljena pravilno (svetloba mora prihajati od leve strani!), da je dalje nočna razsvetljava zadostna in pravilno nameščena. Vse to namreč vpliva na otrokovo udobje in na učinek njegovega učenja, prav tako pa seveda tudi na otrokov vid.

(dalje na 4. strani)

Sindikalne športne igre v Kranju

Poročali smo že, da je občinski sindikalni svet organiziral v tem letu sindikalne športne igre, kjer sodelujejo ekipe iz gospodarskih organizacij v območju Kranja.

Danes objavljamo nekaj rezultatov v nogometnih srečanjih. Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah, in sicer v skupini A in B. Naša ekipa je tekmovala v B skupini, kjer smo igrali takole:

TEKSTILINDUS : LIK 1:1
TEKSTILINDUS : KOVINAR 1:0
TEKSTILINDUS : EKSOTERM 1:1

S temi rezultati se je naša ekipa uvrstila v predtekmuvanju na drugo mesto. V končnem tekmuvanju, kjer se je naša ekipa borila za tretje ali četrto mesto, so naši izgubili tekmo z ekipo tovarne SAVE (1:0) in tako zasedli četrto mesto. Z malo več borbenosti bi prav to tekmo lahko odločili v svojo korist in tretje mesto bi bilo naše.

(Kako je potekalo tekmuvanje v ostalih disciplinah, bomo objavili v prihodnji številki, ker tekmuvanja še niso končana!).

Ivo Jereb

Prijateljsko športno srečanje MTT-Maribor Tekstilindus

Tekmovanje je bilo letos v Kranju. Sportniki obeh podjetij so se pomerili v: streljanju, kegljanju in šahu.

Zmagala je ekipa našega podjetja, in to z rezultatom 2:1.

V posameznih disciplinah so bili rezultati naslednji:

STRELJANJE

Tekmovalo je po 5 tekmovalcev. Vsak je imel 5 poizkusnih in 30 tekmovalnih strelav. Zmagal je Tekstilindus z rezultatom 1184:1045.

Najboljši v ekipi Tekstilindusa je bil Drago Novak z 246 zadetki, od gostov pa Matija Vihar z 236 zadetki.

SAH

Tekmovalo je po 6 ljudi, rezultat pa je bil 2,5:3,5 v korist MTT. Od naših šahistov so dobili igro Franc Škrab in Adolf Podgornik, remiziral je Miloje Zbiljić, ostali pa so igro izgubili.

KEGLJANJE

Tekmovalo je po 10 igralcev, vsak s po 6 meti. Tekma je bila zelo zagrizena, končala pa se je z zmago Tekstilindusa. Rezultat je bil 847:816 kegljev.

Od naših je bil najboljši Pavlin z 80 podrtimi keglji.

Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno in tudi izpeljano. To so potrdili tudi udeleženci iz MTT. Potekalo je v prijateljskem in športnem vzdušju.

Tako letos ugotovljamo, da so naši športniki kar primerno aktivni, saj so se doslej že udeležili več tekmuvanj, še tekmujejo pa v okviru sindikalnih športnih iger med kranjskimi podjetji. O tem tekmuvanju pa kaj več prihodnjč.

Ivo Jereb

KJE SI MLADINA?

Maja meseca letos sem objavil v Tekstilcu članek z naslovom: **Je res na tehničarstvo mladinske organizacije?**

V tem članku sem dokaj podrobno opisal težave, s katerimi se — v našem podjetju — bori vodstvo mladinske organizacije. Omenil sem tudi sestanek političnega aktiva podjetja, kjer je bilo sklenjeno in dogovorjeno, kako mladini v teh kritičnih trenutkih pomagati. Takole smo takrat predlagali: **po ekonomskih enotah je treba zbrati mladino na sestanke, se z njo pomeniti o pomenu njihove organizacije in med njenimi člani poiskati take, ki bi bili pripravljeni delati v njenem vodstvu.**

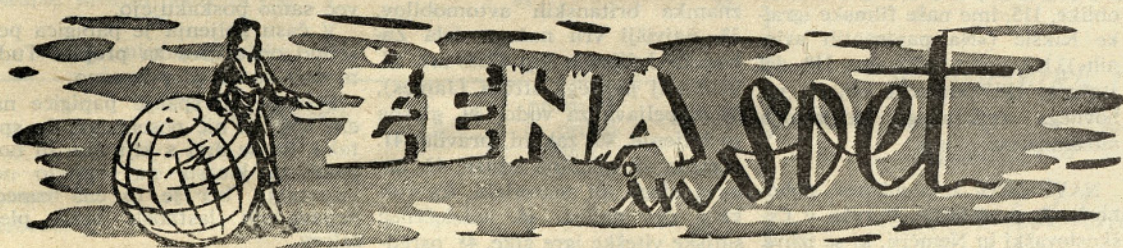
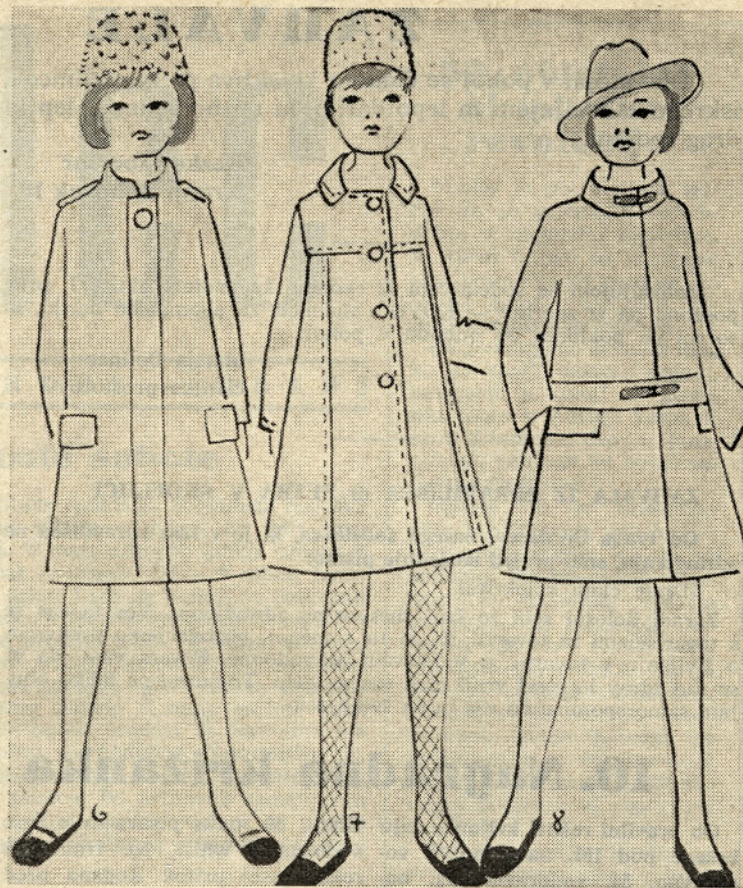
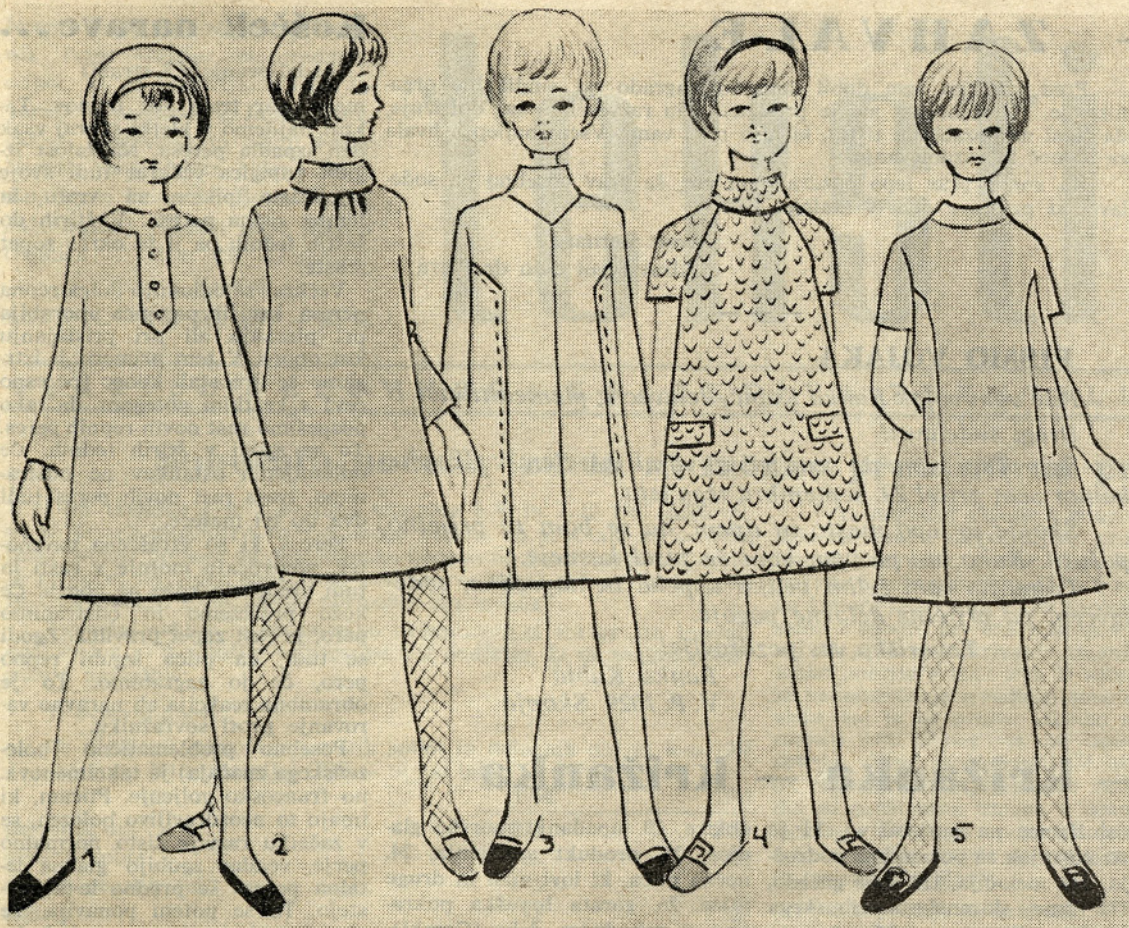
(Sestanke bi morali organizirati člani začasnega mladinskega komiteja, seveda s pomočjo sekretarjev osnovnih organizacij ZK, predsednikov IO sindikalnih podružnic ekonomskih enot in obratovodij ter vodij sektorjev. Sestanke bi morali izvesti že do 30. maja tega leta!).

Dejstvo je, da sestanki niso bili izvedeni niti do 30. maja, niti do danes. To je zelo žalostna ugotovitev! Kdo je kriv, da ni bil izvršen sklep političnega aktiva?

Ko smo na omenjenem sestanku političnega aktiva razpravljali o vzrokih, ki ovirajo in zmanjšujejo aktivnost v tej organizaciji, so mladi potožili, da se počutijo osamljene v kolektivu, da ni pravega sodelovanja z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in organi samoupravljanja. Potožili so tudi to, da nekateri starejši člani kolektiva mlade zapostavljajo, jih samo kritizirajo in jim tako jemljejo vse veselje do dela in sodelovanja. Na sestanku smo tedaj prav zaradi teh očitkov sklenili, da moramo izboljšati odnose in sodelovanje med organizacijami in mladim pomagati, da bodo zaživeli kot enakopravni člani kolektiva. Kot prvi korak v tej smeri smo predvideli omenjene sestanke, ki so izostali.

Naslednje dejstvo je, da so težave ostale, da se aktivnost mladinske organizacije ni izboljšala. Jasno je, da je zadeva resna in ne dopušča, da zgolj čakamo, kaj bo! Takojšnja akcija je nujna in potrebna!

P. G.

Rjava barva - FAVORIT zimske sezone

1. Za hladne dni naredimo enobarvno obleko iz toplega volnena blaga; kroj je višec! Gumbi so iste barve kot obleka.

2. Po istem kroju kot prvo naredimo še drugo obleko. Blago je mehko in toplo. Ovratnik je mehko stoječ.

3. Lepa obleka iz enobarvnega blaga s poudarjenimi šivi. Ovratnik je koničasto vstavljen in spominja na »kuto«.

4. Obleka iz drobnovzorčastega tweeda z raglan rokavi in vrezanimi žepi. Ovratnik je mehko stoječ.

6. Lep plašč iz toplega enobarvnega volnena blaga, inspiriran

po uniformi. Viden je le gornji gumb, ostali pa so majhni.

7. Plašč s poudarjenimi šivi in zvončastega kroja. Gumbi so iste barve kot plašč.

8. Športni plašč z zaponkami, ki so podobne tistim na kovčkih. Pas je prišit in je samo na sprednjem delu. Žepi so v stranskem šivu.

9. Novost letošnje mode so lahki plašči, ki služijo kot obleka in so tudi krojeni kot obleka.

Značilnost teh modelov je mnogo dvojnih šivov in veliki našiti žepi. Letošnja zimska moda daje prednost rjavim barvam vseh tonov,

od bež do maroni rjave. Tudi oranžno-rjava je zelo moderna, potem grahostozelena in električnomodra, ki je mešanica tirkiznozeleno in ultramarina. Izberemo pač barvo, ki nam odgovarja, saj se vedno ne moremo ravnati po modi.

11. Obleka — plašč iz oranžnega blaga; pas je pomaknjen navzgor in le rahlo oklepa obleko.

12., 13. in 14. Uniforma — stil, novost letošnje mode. Barve so poljubne, vendar najbolj pogosti sta temnomodra in temnorjava s svetlečimi gumbi. Dolžina plašča sega čez škornje. Pas je tudi rahlo potisnjen navzgor. Mlada dekleta si lahko dovolijo kombinacijo temnomodra-rdeča. Itd.

K tej obleki obvezno spadajo škornji in klobuk.

Mak

Košček narave v našem stanovanju

Mala papiga — škobčevka (nadaljevanje iz 7. številke!)

»Tam, kjer je svetloba, je tudi senca!« Ta pregovor velja tudi za papigo. Prosto letanje po sobi in njen nagon za igranjem nista vedno razveseljiva. Nekateri specialisti poškodujejo zavese in stenske tapete. Tudi časopise, pisma in druge papirje na mizi papiga rada napada. Krotke samice rade glodajo luknje v zid ali trgajo tapetirano pohištvo z namenom, da bi si napravile gnezdo. Zelene ravnice rastline so zanje posebno privlačne in često pokažejo sledo. ve ptičjega obiska. Pri gojenju dragocenih sobnih rastlin se zato zgodi, da dobi ptica zapor in ne sme letati prosto naokoli po sobi. Večkrat je tudi njeno kričanje neprijetno; to se zgodi, kadar papiga sliši glasove vrabcev.

Nevarnosti, ki grozijo škobčevki, so različne. Njena zaupljivost ji postane večkrat usodna. Glodanje nekaterih rastlin in drugih predmetov ter živil lahko povzroči razne bolezni ali celo zastrupitve. Usodno je tudi letanje po sobi pri odprtem oknu, ker prej ali slej naš ptiček le odleti. Papiga se sicer mudi dalj časa v kraju, kjer

sliši glas svojih vrstnikov in je zato upanje, da jo ponovno dobimo nazaj, če postavimo na okno kletko z drugo papigo — kot vabo. Poleti in jeseni je v naravi dovolj zrna in zelenjave, pa se ptica lahko sama preživlja tudi več tednov. Pri slabem vremenu pa je papiga izgubljena. Znani so primeri, da je našel tak ubežnik zatočišče pri drugih ljudeh, ki so ptico vrnili lastniku, ker je celo znala povedati svoje ime, naslov. Preden zapustimo stanovanje, se moramo prepričati, če je papiga še v sobi oziroma, če nam ni sedla na ramo ali glavo, pa jo tako odnesemo s seboj nevede na cesto, kjer nam odleti. Ptica se lahko zastrupi, če gloda strupene rastline (hiacinte) ali stanjoli papir, ki ga odvržemo pri čokoladi ali cigaretah. Zaradi glodanja bolj ali manj užitnih stvari lahko dobi ptica prebavne motnje. Cestokrat pokaže papigica znamenje prehlada (vnetje grla ali nahod). V teh slučajih ima strokovna trgovina na razpolago celo ptičjo lekarno. Uspešno zdravljenje je tudi obsevanje z infrardečo žarnico, ki je rešilo že mnogo ptičjih življenj. Mrčes redko napada papigico, če skrbno in pogosto čistimo kletko

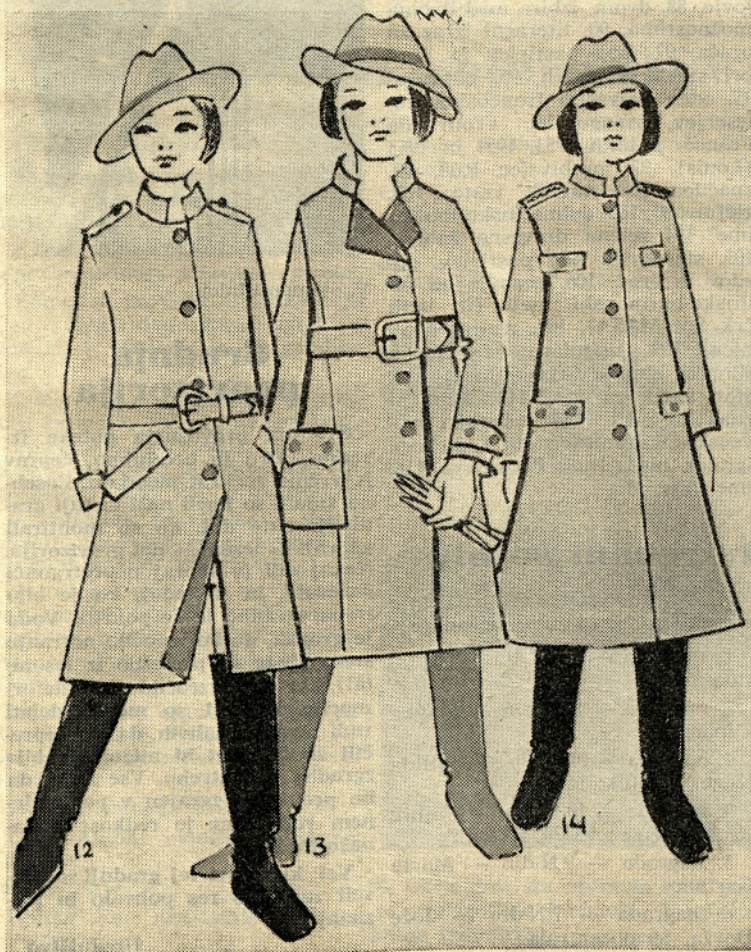
in če sem in tja uporabljamo dezinfekcijsko sredstvo.

V sobi se papigica lahko ujame v okenske zavese; zaradi razburjenosti močno cepeta in pogine ali si zlomi nogico. V kuhinji lahko pade v posodo z mlekom ali vodo in utone. Na vročem štedilniku si opeče nogice. Če imamo istočasno v hiši mačka ali psa je treba biti posebno previden.

Po naravi škobčevke v splošnem niso nagnjene k boleznim, posebno, če imajo te živalice dovolj sonca, zraka in svetlobe. Kljub temu je tudi v tem smislu potrebna pazljivost in nega. Če ptica poseda s kuštravim perjem in tudi podnevi tiči z glavo pod krili, je to znak, da zdravje ni v redu.

Podobno kot menjajo sesalci dlako, odvisno od letnih časov, se obnavlja tudi perje ptic, pač zaradi naravne obrabe peres. Izpadanje perja v splošnem ni bolezen, temveč normalen biološki pojav, ki ga imenujemo goljenje. S štirimi meseci starosti se začne goljenje, enkrat več drugič zopet

(dalje ena zadnji strani)

ZAHVALE — ZAHVALE

Ob vstopu v pokoj se članom kolektiva plemenitilnice I iskreno zahvaljujem za lepo darilo, ki mi bo vedno v lep in drag spomin.

**Rezka Liberšar
Kranj, Bobovek 10**

Zahvaljujem se sodelavcem iz ekonomske enote tkalnice I, prav posebno pa iz zgornje — KOVO - tkalnice, za spominsko darilo, ki so mi ga poklonili ob odhodu v pokoj.

**Marija Dolinar
čistilka prostorov**

ZAHVALA IZ ZDRAVILIŠČA dr. PETRA V SKOFLJICI

Od Ivana Bernarda, našega sodelavca, ki je v tem zdravilišču na zdravljenju, smo prejeli naslednje pismo:

»Dragi člani kolektiva!

Zaradi bolezni sem že štiri mesece na zdravljenju. Ves ta čas se s tovarišicami in tovariši, ki so tu z menoj, pogovarjamo predvsem o življenju v tovarni, o sodelavcih in podobno. Povem vam, da bi se rad zdrav in vesel vrnil med vas na delo. Trenutno pa lahko obujam samo spomine na vas in na svoje delo.

10. Nagradna križanka — križanka — križanka

Ob pravilni rešitvi križanke dajo besede pod 101. navpično, 7. vodoravno, 54. vodoravno, 11. navpično, 85. navpično in 17. vodoravno misel uredništva ob 29. novembru — dnevu republike.

VODORAVNO: 1. umetnik, ki nastopa sam, 7. glej uvod!, 11. zastanek, 17. glej uvod!, 19. pripomoček za pisanje, 21. španski teniški igralec, eden najboljših na svetu (Manuel), 22. uporabljane, 23. prebivalec našega največjega pristanišča, 25. lisaste krave, 27. zli duh, 28. izraelsko sredozemsko pristanišče (orig. AKKA), 29. gorišče, žarišče, 30. predsednik Mehike pred sedanjim predsednikom Diazom Ordazom (Lopez), 31. ime največjega slovenskega pisatelja in dramatika Cankarja, 32. prvi del besede VETO, 33. taksna znamka, 34. začetek besede WOLF, 35. delovna skupina, 37. oranje, 38. prebivalec najmanjše balkanske države, 40. del skladbe, 42. tuje moško ime, 44. avstrijska poročevalska agencija, 47. mlad vol, 48. naravna katastrofa zaradi premikanja zemeljskih plasti, 50. policaj, stražnik, 52. soglasnika v besedi RELE, 53. pojav pri ognju, 54. glej uvod!, 56. korček, ciklama, 58. ime ameriške filmske igralke

Blyth, 59. naša pisava tuje igre s kartami whist, 60. francoska reka, desni pritok Rodana pred Lyonom (480 km), 62. desni pritok Drave iz vzhodne Podravine, 63. kurirji, odposlanci, 64. bokstarska kategorija, 66. bajeslovni velikan z enim očesom, 68. opravilo čebele, ko nabira med, 69. igralec hazardne igre, 71. prepreka, 74. utrjeno prebivališče fevdalcev v srednjem veku, 75. delo v rudniku, 76. delavec, ki presega norme, 78. človek z bolezensko povečanim spolnim nagonom, 80. otožen glasbeni način, 81. kemični znak za titan, 82. delen zlom, 84. drugo ime za kenguruja, 85. slovensko podjetje, ki odkupuje odpadni material, 87. pogan, 89. prvina s kemičnim znakom Te, 91. eden od sodnikov v procesu proti Sokratu (iz istih črk kot TINA), 92. otroška igrača, volk (pri vrtenju ostane ohranjen smer osi), 94. srednji del besede RIBA, 96. najboljši jugoslovanski orodni telovadec (Miro), 98. središče vrtenja, 99. delavec, ki opravlja težaška dela, 100. začetni odličnega jugoslovanskega filmskega režiserja (»Zbiralci perja«), 101. nasilen vdor, 103. šesti planet našega planetnega sistema, 105. ženska oseba iz Hemingwayevega romana »Komu zvonit« (Pablova žena), 106. krilo starorimske legije, 107. subjekt; človek, 108.

Pred kratkim sem dobil denarno nagrado od sindikalne organizacije. Ta pozornost me je presenetila in razveselila, saj dokazuje, da člani ne pozabljate tistih, ki niso med vami. Vsem najlepša hvala za pomoč in razumevanje.

Na koncu prav lepo pozdravljam vse, še prav posebno pa sodelavce iz priprave dela v tkalnici I.«

**Ivan Bernard
Zdravstveni dom dr. Petra**

PISMO VOJAKA

Piše vam vojak Ranko Kabić, delavec iz plemenitilnice I. Dragi sodelavci!

Sporočam vam, da sem postal vojak JA. Sem v Skopju, kamor sem prišel 29. septembra tega leta.

Skopje je lepo mesto in upam, da se bom tu prijetno počutil. Kako bo, pa vam bom še pisal kasneje.

Trenutno vam želim veliko uspeha in napredka, sodelavcem pa prijetne delovne pogoje.

Tovariško vas pozdravlja!

**Ranko Kabić
V.P. 1029 Skopje**

uslužbenec na poslaništvu, ki je strokovnjak za posamezna področja, 109. melodija, 110. osje gnezdo, 111. ime slovenskega filmskega igralca Bitenca (»Minuta za umor«), 113. površnik zvončaste oblike, 115. ime naše filmske igralke Nikšić (»Na papirnatih avioni«), 117. neprofesionalec, 118. del stopala, 119. področje oblasti vrhovnega cerkvenega poglavarja muslimanov.

NAVPIČNO: 1. pomiritev, pobotanje, 2. prerokišče, 3. reka v Češkoslovaški in Nemčiji, ki se izliva v Severno morje, 4. junakinja romana Mire Miheličeve »April«, 5. kemični znak za kositer, 6. prebivalec gorate avstrijske pokrajine, 7. mestece v severni Dalmaciji, v dobi hrvaške samostojnosti središče nadškofije, 8. vrhunski športnik, 9. smešnica, 10. izbrana družba, 11. glej uvod!, 12. najdaljši gorski masiv na svetu, ki se vleče ob zahodni obali Južne Amerike, 13. ime slovenskega dramskega in filmskega igralca Žigona, 14. ime odlične sovjetske atletinje Presove, 15. sibirski reka, ki skupaj z Ingodo tvori Šilko, pritok Amurja, 16. ime verskega reformatorja Husa, 18. junak Vandotove mladinske povesti, o katerem smo posneli že dva otroška filma, 19. del

obleke, 20. upadanje morske gladine, 21. produkt sesirjenja, 24. nočna ptica, ki lovi miši in druge ptice, 26. gorata hrvaška pokrajina v zahodnem delu (Gorski), 29. glasovna prvina jezika, 30. znamka britanskih avtomobilov, 33. najvišji vrh našega dela Zahodnih Julijskih Alp (2585 m), 34. izumitelj parnega stroja (James), 36. napeljava za vodo, 39. glasba za bujenje, 40. zakoni, pravila, 41. očetova ali mamina sestra, 43. nabava blaga ali materiala, 45. razklan del palice, 46. udeleženec sinjske viteške igre alke, 48. osrednji del kolesa, skozi katerega gre os, 49. lahkoatletska disciplina (v daljino in višino), 51. držalo, ročaj, 54. stopnja v vojaški službi, 55. ugankar, 57. lovski vodni šport, 58. svobodno posestvo, ki se lahko podeduje ali proda, 59. strokovnjak za varjenje, 61. televizijski zaslon, 63. vrsta mehkega sira, 64. del Panonske nižine severovzhodno od Donave in Tise, 65. pred leti umrl slovenski romantični skladatelj (Vasilij), 67. industrijska rastlina, 70. veličasten koničast vrh nad zgornjo Soško dolino (2245 m), 72. valj, zvitek; gledališka vloga, 73. beseda brez poudarka, 75. nekdanje turško gostišče in prenočišče, 77. biciklist, 79. drugo ime za oksid, 80. srbsko moško ime, 83. turški sultan, vodja turške vojske v kosovski bitki, 85. glej uvod!, 86. velika skala, skalovje, 88. dvom, izbira med dvema možnostima, 90. literarni izraz za orača, 92. bog pastirjev in čred pri starih Slovanih, 93. naprava, 95. eden največjih francoskih kolesarjev, zmagovalec »Tour de France« v letih 1953, 1954 in 1955 (Louis), 97. prebivalec Ruš, 99. značilen predstavnik vrste, 101. glej uvod!, 102. dalmatinsko moško ime, 104. zelena drevesna žabica, 105. starogrški bog pastirjev, gozdov in čred, 106. gorovje ob indijsko-burmanski meji (iz istih črk kot MASA), 107. pesem hvalnica, 109. popularna francoska filmska igralca (Marie José), 110. star naziv za vrv, 112. kemični znak za erbij, 114. začetnici slovenskega dramskega in filmskega igralca, moža Duše Počkajev, 116. ime črke M.

Košček narave...

(nadaljevanje s 5. strani)

manj, kar traja več tednov. Takrat najdemo v kletki skoraj vsak dan izpadla peresa. Na žalost izgubi papigica večkrat tudi svoje vijoličaste pikice na vratu in temna repna peresa. V štirih do šestih tednih pa ji ta okras zopet zraste.

Večkrat se odlomijo dolga repna peresa, ker jih papigica uporablja pri plezanju ali pri pristajanju kot oporo. V tem primeru ji iztrgamo še preostali konec (peresno cev) s kratkim potegom, da tako pospešimo rast novih repnih peres. To se zgodi v štirih tednih. Če odlomljenih ostankov ne odstranimo, traja rast novih peres tudi dva do tri mesece.

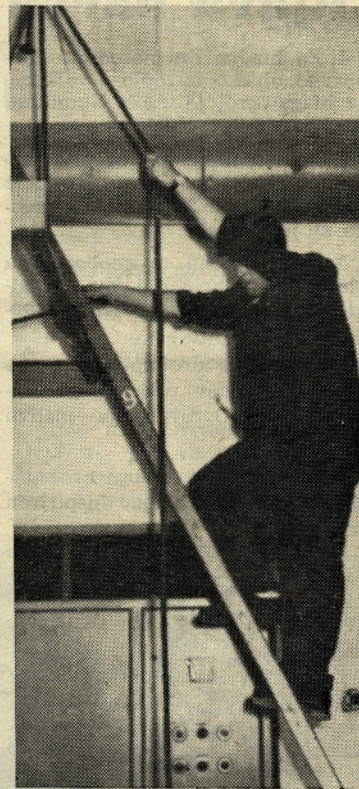
Peresa, ki so vzraščena navznoter, povzročajo motnje v rasti in tudi predebelo kožo na nogah. Če kožo prerežemo in odstranimo pero, je rast zopet pravilna. Zgodi se tudi, da ptica izgubi repno pero, če jo zagrabimo. To je obrambna reakcija ali naravno varovanje proti sovražniku.

Posebno problematično (bolezenskega značaja) je takoimenovano francosko goljenje. Pticam, ki imajo to neozdravljivo bolezen, se v začetku razvije čisto normalno perje, vendar zgubijo glavna letalna peresa še predno letata zrastejo. To se potem ponavlja. Te papigice imenujemo poskakače, ker nikoli ne morejo leteti, temveč samo poskakujejo.

V času goljenja je papigica posebno občutljiva za prepih. Tudi močno sonce ni primerno.

Sedenje ali spanje papigice na eni nogi ni nič posebnega. Če spi tako, da se drži s kljunom in nogami za kletko, naj vas to ne vznemirja, ker je to ena izmed nenavadnih lastnosti vseh pzalcev.

M. Š.

V plemenitilnici

Gradnja provizorija

Gradnja provizorija poteka izredno hitro in brezhibno, čeprav je vreme večkrat nagajalo. Posebno smolo so imeli naši in tuji graditelji tiste dni, ko so montirali zgornji — leseni — del provizorija. Nekaj dni je skoraj nepretrgoma deževalo, in to tedaj, ko je bilo treba zgradbo le še pokriti. Voda je grozila, da bo zmočila notranje stene (le-te so pretežno iz lesenita!), kar bi povzročilo večje deformacije. Delavci so morali delati tudi v večjih nalivih, da bi preprečili škodo. Kot bi mignil, je bila zgradba pod streho. Vse kaže, da bo provizorij zgrajen v postavljenem roku, kar je redkost v današnjih časih.

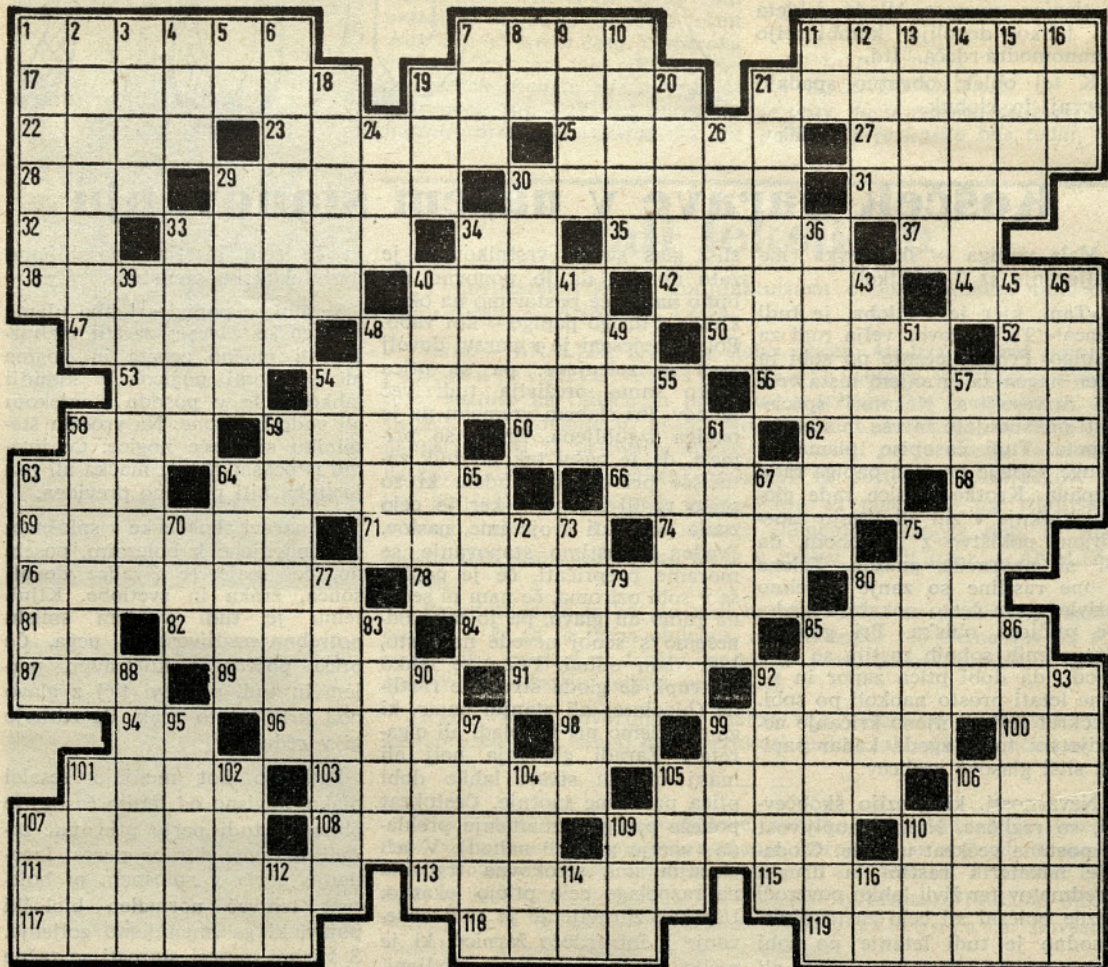
Vsi, ki so pri tej gradnji sodelovali zaslužijo res pohvalo in priznanje!

Uredništvo

Izžrebani so bili

28. X. smo izžrebali naslednje dobitnike nagrad za 9. križanko:

1. nagrada — 15 N din — Katarina Jereb
2. nagrada — 12 N din — Slavka Zupančič
3. nagrada — 10 N din — Matilda Kogej, konfekcija
4. nagrada — 10 N din — Majnik Rudi, Luznarjeva 20, Kranj
5. nagrada — 9 N din — Marta Gartner
6. nagrada — 7 N din — Jože Dovža, termocentrala

REŠITVE POSLJITE ALI ODDAJTE V SKRINJICO DO 15. XI.